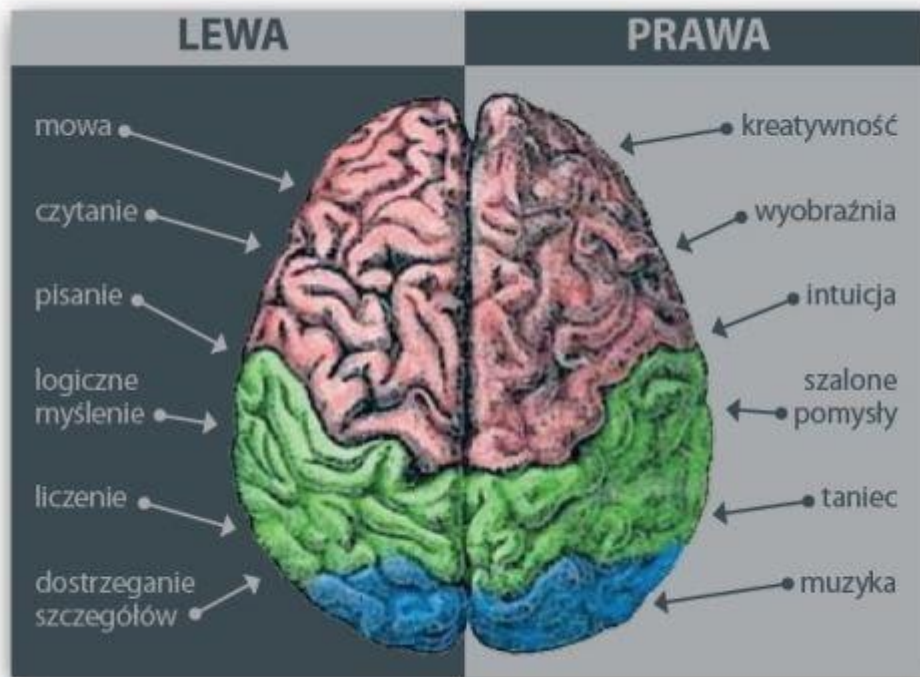

PRAWA I LEWA PÓŁKULA...

Mózg to organ, który składa się z dwóch półkul: lewej – językowej oraz prawej – niejęzykowej. I chociaż jest to bardzo uogólnione stwierdzenie, a dodać należy, że półkule te ściśle ze sobą współpracują i nie działają w izolacji. Nas najbardziej interesuje to, że **lewa półkula odpowiada za odbiór i tworzenie języka, czyli mowę. Jednym słowem – jest dominująca dla funkcji mowy. Warto ją ćwiczyć**

MOWA ZACZYNA SIĘ W GŁOWIE – NIE W BUZI

Dziś nie brakuje tzw. “dzieci prawopółkulowych”. To maluchy, u których pod wpływem “wiszenia” na telewizorze, komputerze i innych urządzeniach cyfrowych, prawa półkula stała się dominującą, a lewa znacząco ograniczyła swoją aktywność. Niestety jest tak, że prawa półkula pod wpływem wysokich technologii angażuje się bardzo łatwo i szybko, a lewa tak samo szybko wycofuje się z gry.

PRAWA PÓŁKULA:

- działa symultanicznie, czyli globalnie, całościowo;
- rozpoznaje, zapamiętuje i nawiązuje przez podobieństwo do posiadanych już informacji;
- przetwarza przestrzeń;
- analizuje wielkości, barwy i kształty;
- odbiera dźwięki, które nie są werbalne;
- rozpoznaje znaki ikoniczne, piktogramy;
- ustala lokalizację dźwięków w przestrzeni;

- odbiera i wyraża negatywne emocje;
- przetwarza bodźce muzyczne i tonalne; odpowiada za interpretację utworu muzycznego.

Dzięki takim funkcjom prawa półkula przetwarza:

- samogłoski i wyrażenia dźwiękonaśladowcze;
- globalnie odczytuje wyrazy;
- konkretne rzeczowniki (w mianowniku);
- jest aktywna w czasie powtarzania;
- rozumie bardziej tekst mówiony niż pisany;
- kontroluje prozodię: intonację, rytm, akcent wypowiedzi;
- pozwala rozumieć wypowiedź z kontekstu i sytuacji;
- rozumie język za pomocą słów – kluczy;

LEWA PÓŁKULA:

- opracowuje informacje korzystając z sekwencji: działa analitycznie, krok po kroku;
- odkrywa relacje zachodzące między elementami;
- dostrzega różnice między elementami;
- porządkuje sekwencyjnie;
- dostrzega reguły, przetwarza je;
- odbiera, zapamiętuje i wytwarza informacje językowe;
- przetwarza linearnie teksty czytane (czyta ze zrozumieniem);
- w nauce muzyki kontroluje uderzenie i tempo, czyli sekwencje.

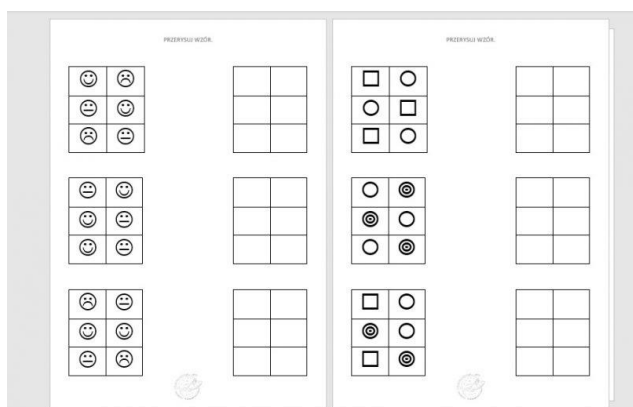
Dzięki tym funkcjom lewa półkula przetwarza:

- nadawanie, odbieranie mowy;
- rozumienie mowy;
- obliczenia matematyczne;
- logiczne myślenie;
- nadawanie i odbieranie tekstu (czytanie i pisanie);
- rozumienie czytanego tekstu;
- myślenie analityczne.

Po co ćwiczenia stymulujące prawą lub lewą półkulę podczas zajęć logopedycznych?

Mówienie to nie tylko poprawna realizacja głosek: to także rozumienie słów, sprawne komunikowanie się, mówienie z zachowaniem intonacji, melodii, akcentu. W zależności od tego, nad czym logopeda musi popracować z konkretnym dzieckiem, sięga po odpowiednie do tego metody i narzędzia: dlatego czasami śpiewa, czasami ćwiczy pamięć, a czasami sekwencje.

Każde dziecko, które ma jakiegokolwiek problemy językowe, musi ćwiczyć lewą półkulę. To baza do wszelkich dalszych ćwiczeń, jakie obejmują terapię logopedyczną.

Ćwiczenia lewopółkulowe usprawniają koncentrację, logiczne myślenie, pośrednio wspierają rozwój mowy oraz minimalizują u dzieci ryzyko wystąpienia dysleksji w przyszłości.

Sekwencje, szeregi, relacje oraz kodowanie i układanki lewopółkulowe – oto kilka przykładów ćwiczeń.

Sekwencje

Sekwencje wzrokowe

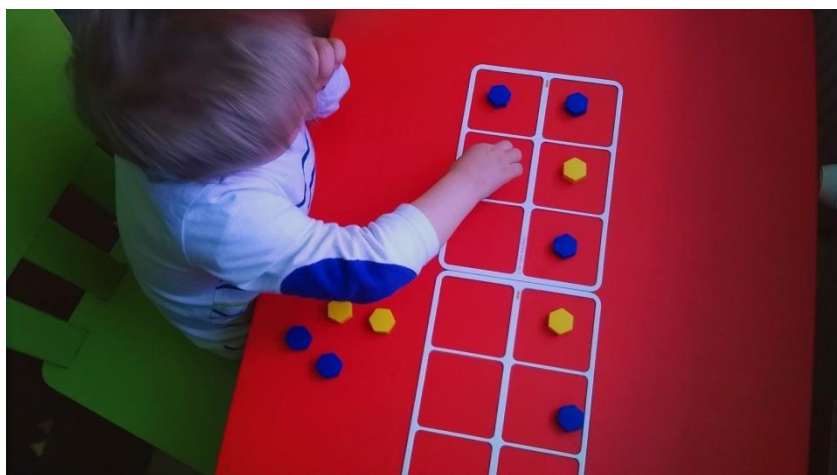
Możemy ćwiczyć je na materiale:

- tematycznym (obrazki, przedmioty),
- atematycznym (figury geometryczne oraz symbole) oraz
- językowym (samogłoski, sylaby, wyrazy, zdania).

Etap pierwszy.

Zaczynamy od dwóch elementów.

Uczymy naśladowania sekwencji: „Taki tu, taki tu”.

Etap drugi.

Uczenie się przez współdziałanie.

1. Kontynuowanie sekwencji złożonej z dwóch elementów.

Układamy sekwencję: czerwony, żółty, czerwony, "co dalej?"

Kontynuacja sekwencji trzejelementowej.

Wykorzystane pomoce w przykładach powyżej: *Misiowa rodzinka* i *Sekwencje* z Wydawnictwa Arson

2. Uzupełnianie sekwencji.

Układamy sekwencję bez jednego elementu. Dziecko musi dopasować brakujący obrazek.

Inne ćwiczenie. Powtarzanie sekwencji uderzeń.

Sekwencje możemy układać z: klamerek, nakrętek, kamyków, kasztanów, kolorowych obrazków, spinaczy, doskonale sprawdzają się liczniki i wiele, wiele innych przedmiotów. Bardzo potrzebna jest wielość materiału, jego różnorodność i częste powtarzanie ćwiczeń. Możemy łączyć układanie sekwencji z ćwiczeniami grafomotorycznymi poprzez wyklejanie, nawlekanie, wpinanie elementów itd.

Sekwencje słuchowe

Ścisłe wiążą się z ćwiczeniami pamięci sekwencyjnej. Nasze ulubione ćwiczenie - "Gotujemy obiad". Powoli i starannie proszę: "Włóż do garnka po kolei: kukurydzę, marchewkę, paprykę".

"Włóż do garnka po kolei: MO, MI"

Możemy powtarzać sekwencje: samogłosek, sylab, wyrazów.

Wykorzystane pomoce w przykładach powyżej: *Liczniki Warzywa*, *Liczniki Owoce* i *Sylaby inaczej*

Sekwencje ruchowe

Mycie zębów, chodzenie po schodach, gotowanie, ubieranie się i wiele innych, to sekwencje czynności, które wykonujemy każdego dnia. Ucząc samodzielnego ubierania się, uczymy sekwencji ruchowych.

Doskonałym ćwiczeniem jest bezpośrednio naśladowanie ruchów rodzica podczas śpiewania "piosenki z pokazywaniem", nauka układu tanecznego lub ćwiczenia gimnastyczne. Uderzanie w ten sam klocek, jedno z pierwszych ćwiczeń sekwencji ruchowych.

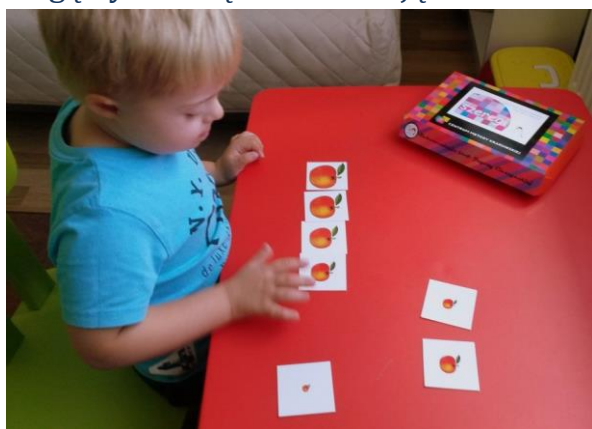
Szeregi

Etapy są takie same, jak w przypadku sekwencji:

1. Uczenie się przez naśladowanie
2. Uczenie się przez współdziałanie (kontynuowanie i uzupełnianie szeregu).
3. Uczenie się przez instrukcję.

Zaczynamy od trzech elementów.

Mogą być rosnące lub malejące.

Mogą mieć malejącą lub rosnącą intensywność barw.

Mogą polegać na stopniowym domykaniu rysunku.

Ćwiczymy także na przedmiotach.

Wykorzystane pomoce w przykładach powyżej: *Szeregi*, *Szeregi 2* i *Lalki Matrioszki*

Relacje

Relacja pokazuje powiązanie między dwoma lub większą liczbą elementów. Podczas tych ćwiczeń trzeba dostrzec zarówno różnicę pomiędzy tymi elementami, jak i wspólną zależność, która pomiędzy nimi zachodzi.

Relacje - cienie.

Układanka - analiza i synteza oraz relacje między elementami układanki.

Poprzez dostrzeganie związków dziecko uczy się relacji:

- przestrzennych (na krześle, obok domu),
- czasowych (rano, w piątek, po śniadaniu),
- gradualnych (np. większy-mniejszy; pusty-pełny, gruby-chudy),
- przyczynowo-skutkowych (lekarstwo na katar, zupa na obiad).

Kodowanie - szyfrowanie

Pod określonym kolorem kryje się obrazek.

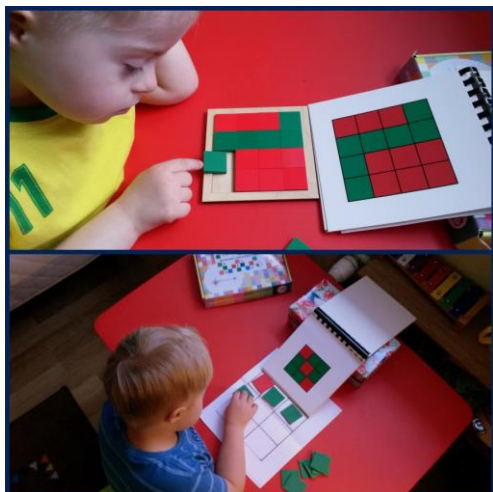
Symbol określa kolor.

Symbole możemy wykorzystać także do zabawy ruchowej, np. pokazujemy rysunek: kółka - klaśnij, kwadratu - tupnij, trójkąta - podskocz.

Układanki lewopółkulowe

"Ułóż tak samo". Układanka obrazkowa tematyczna,

atematyczna,

językowa.

Polecamy również **muzykowanie**. Pobudza wiele obszarów mózgu, sprzyja jego plastyczności i jest także doskonałym ćwiczeniem lewopółkulowym. Gra na instrumencie to m.in: sekwencje, kodowanie, odwzorowywanie, relacje i świetna zabawa.

Ćwiczenia lewopółkulowe mają dwa główne zadania - przygotowują do nauki języka oraz uczą stosowania reguł i dostrzegania związków między różnymi elementami, dlatego częste powtórzenia wszystkich tych ćwiczeń dają efekt w postaci wyraźnej poprawy poziomu komunikacji.

Miłej zabawy!

Źródło: <https://juniora.pl/cwiczenia-lewopolkulowe-inf-41.html>